

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 223/2020
08.07.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у правној ствари тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Никола Ромчевић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство одбране, Сектор за материјалне ресурсе, Управа за општу логиистику, Дирекција за услуге стандарда, ВУ „Дедиње“, Београд, коју заступа Војно правобранилаштво, ради утврђења дискриминације, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2357/19 од 13.09.2019. године, у седници већа одржаној 08.07.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2357/19 од 13.09.2019. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 1724/17 од 28.06.2018. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилца тражила да се утврди да је повређено начело једнаких права и обавеза чиме је извршена дискриминација у области рада на тај начин што тужилци, као професионалној припадници Војске Србије, није исплаћена једнократна новчана помоћ на основу четири појединачне одлуке Министарства одбране РС, Сектор за буџет и финансије и то: 25.01.2013. године није извршена исплата по Одлуци СБиФ бр. 78-8 од 24.01.2013. године, 12.07.2013. године није извршена исплата по Одлуци СБиФ бр. 961-3 од 11.07.2013. године, 03.10.2013. године није извршена исплата по Одлуци СБиФ бр. 1189-2 од 01.10.2013. године и 25.12.2013. године није извршена исплата по Одлуци СБиФ бр. 1507-3 од 23.12.2013. године. Ставом другим изреке обавезана је тужилца да туженој накнади трошкове поступка од 6.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2357/19 од 13.09.2019. године, ставом првим изреке одбијена је као неоснована жалба тужилце и првостепена пресуда потврђена. Ставом другим изреке одбијен је захтев тужилце којим је тражила да се обавезе тужена да јој накнади трошкове другостепеног поступка.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену, тужила је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужиле није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а на друге битне повреде одредаба парничног поступка ревизијом се одређено не указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је у радном односу код тужене на неодређено време као цивилно лице на служби у Војсци Србије и Црне Горе, ВУ „Дедиње“, на послове ... у оквиру погона ... за које је систематизацијом радних места установе предвиђена стручна спрема ПКВ, на основу решења тужене број 43-527 од 24.03.2006. године. Директор ВУ „Дедиње“ донео је интерну наредбу број 2846-4 од 23.12.2012. године о исплати једнократне солидарне помоћи свим цивилним лицима на служби у ВУ „Дедиње“ у нето износу од 3.000,00 динара. На основу Одлука министра одбране и то: одлуке СБиФ бр. 78-8 од 24.01.2013. године, бр. 961-3 од 11.07.2013. године, бр. 1189-2 од 01.10.2013. године и бр. 1507-3 од 23.12.2013. године одобрена је исплата једнократне новчане помоћи и то: професионалном припаднику Војске Србије који је у радном односу на неодређено време или на одређено време на дан 31.08.2013. године и који је остварио право на плату (са додацима) за август 2013. године, односно накнаду плате због породилског одсуства, неге детета и посебне неге детета, накнаду због привремене спречености за рад (боловање) дуже од 30 дана и лицу које ради скраћено радно време (инвалид). Из закључка Владе бр. 121-379/13-2 од 24.01.2013. године, утврђено је да је одобрена исплата једнократне новчане помоћи професионалним припадницима Војске Србије.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев, закључивши да се радно ангажовање тужиле у Војној уставној „Дедиње“ не може сматрати личним својством, јер њен идентитет није одређен и не зависи од тога код ког послодавца ради, те да у том смислу разликовање на које тужила указује – разликовање по основу припадности војно доходованој установи „Дедиње“ не може се окарактерисати као дискриминација по основу личног својства. Другостепени суд је на основу резултата изведених доказа оценио да тужила није у истој ситуацији са осталим припадницима Војске Србије и Министарства одбране, с обзиром да је распоређена у својству цивилног лица у војно доходовној установи која послује по принципу стицања и расподеле добити, те да није ступањем на снагу Закона о Војсци Србије, сходно одредби члана 194. став 1. стекла статус војног службеника или војног намештеника, као и да право на исплату плате, накнаде и других примања остварује по прописима којима се уређује пословање тих установа.

По налажењу Врховног касационог суда, одлука другостепеног суда је заснована на правилној примени материјалног права.

Појам дискриминације односно дискриминаторског поступања дефинисан је одредбом члана 2. став 1. тачка 1. Закона о забрани дискриминације („Службени гласник РС“, бр. 22/09). Одредбом члана 5. истог закона прописано је да су облици дискриминације непосредна и посредна дискриминација, као и повреда начела једнаких права и обавеза, позивање на одговорност, удруживање ради вршења дискриминације, говор мржње и узнемиравање и понижавајуће поступање, Одредбом члана 6. Закона о забрани дискриминације прописано је да непосредна дискриминација постоји ако се лице или група лица, због његовог односно њиховог личног својства у истој или сличној ситуацији, било којим актом, радњом или пропуштањем, стављају или су стављени у неповољнији положај или би могли бити стављени у неповољнији положај, а чланом 7. истог закона прописано је да посредна дискриминација постоји ако се лице или група лица, због његовог односно њиховог личног својства, ставља у неповољнији положај актом, радњом или пропуштањем које је привидно засновано на начелу једнакости и забране дискриминације, осим ако је то оправдано законитим циљем, а средства за постизање тог циља су примерена и нужна. Одредбом члана 16. став 1. истог закона, поред осталог, прописано је да је забрањена дискриминација у области рада, односно нарушавање уживања под једнаким условима свих права у области рада.

У конкретном случају, у току поступка утврђено је да је Војна установа „Дедиње“ војно доходовна установа која обавља производну и услужну делатност по принципу стицања и расподеле добити, да се налази у процесу трансформације (што је регулисано Уредбом о трансформацији војних установа које обављају производну и услужну делатност по принципу стицања и расподеле добити и о правима и обавезама цивилних лица на служби у Војсци Србије запослених у тим установама - „Службени гласник РС“, бр. 58/08, 94/09 и 10/13), као и да је директор ВУ „Дедиње“ на основу одредбе члана 15. став 1. тачка 22. Правилника о војним установама које послују по принципу стицања и расподеле дохотка („Службени Војни лист“, бр. 5/86 и 31/91) и указане потребе, односно могућности донео интерну наредбу број 2846-4 од 23.12.2012. године о исплати једнократне солидарне помоћи свим лицима у нето износу од 3.000,00 динара, те да ову солидарну помоћ нису остварили припадници Војске Србије и Министарства одбране у својству професионалних војних лица, војних намештеника и војних службеника, с обзиром да је исплата вршена из средстава које је установа остварила пословањем.

По оцени Врховног касационог суда, у конкретном случају тужена није дискриминаторски поступала према тужили, зато што тужиле указују да су дискриминисане у односу на запослене тужене са којима се не налази у упоредивој (аналогној) или битно сличној ситуацији, стога је правилан закључак другостепеног суда да тужила није у истој ситуацији са осталим припадницима Војске Србије и Министарства одбране, с обзиром да је распоређена у својству цивилног лица у војно доходовној установи која послује по принципу стицања и расподеле добити, да није ступањем на снагу Закона о Војсци Србије сходно одредби члана 194. став 1. стекла статус војног службеника или војног намештеника, те да је за разлику од осталих припадника Војске Србије задржала сва права по Закону о војсци до окончања процеса трансформације, а да право на исплату плате, накнаде и других примања остварује по прописима којима се уређује пословање тих установа. Наиме, за постојање дискриминације потребно је да се лице које тражи заштиту због дискриминације налази у упоредивој (аналогној) или битно сличној ситуацији у односу на друга лица, па ако се не

налази у таквој ситуацији, дискриминације нема. Између тужиље и запослених (професионалних војних лица) на које указује као на лица у односу на која је дискриминисана, постоје суштинске правне и фактичке разлике, због којих се они не налазе у упоредивој ситуацији, а због чега није основан захтев за утврђење дискриминације у смислу члана 2. у вези са чланом 6. Закона о забрани дискриминације.

Супротно ревизијским наводима, правилан је закључак другостепеног суда да тужиље нису доказале да су стекле статус професионалних припадника Војске Србије у 2013. години (војни службеник или војни намештеник). Ово из разлога што је одредбом члана 9. Уредбе о трансформацији војних установа које обављају производну и услужну делатност по принципу стицања и расподеле добити и о правима и обавезама цивилних лица на служби у Војсци Србије запослених у тим установама, прописано да се цивилна лица на служби у Војсци Србије запослена у постојећим војним установама после извршене трансформације тих установа у војне установе из члана 2. тачка 1. ове Уредбе без статуса правног лица преводе у војне службенике или војне намештенике у складу са Законом о Војсци Србије. Сагласно наведеном, за превођење цивилних лица запослених у ВДУ у статус војних службеника и намештеника неопходно је да је поступак трансформације тих установа завршен, а што овде није случај јер је ВДУ „Дедиње“ и даље у процесу трансформације. Имајући у виду наведено правилна је одлука нижестепених судова којом је одбијен тужбени захтев тужиље.

На основу изнетог, применом члана 414 став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић